

Inspel till MATtankens uppbyggnad av statistikdatabas för uppföljning av inköp till offentliga måltider

Datum: 21 augusti 2023

Bakgrund till inspelet

Satsningen på ökad transparens och tydlig märkning av "kött från Sverige" har gett Sveriges köttproducenter ett viktigt mervärde. Det är en märkning som i konsumentledet används frivilligt både på obehandlat kött, beredda produkter och charkuterier. Sedan 2017 har märkningen hanterats av Svensk märkning AB som omfattar fler produktsegment än enbart kött. Inom ramen för Svensk märkningskoncept kan även restauranger utnyttja möjligheten att märka tillagade rätt med "Kött från Sverige" enligt samma kriterier som för dagligvaruhandeln. En frivillig märkning som inte fått samma genomslag som inom butiksledet.

I dagligvaruhandeln har transparens om köttets ursprung lagligt stöd i krav på ursprungsmärkning av till exempel nöt-, fläsk- och lammkött. Detta lagliga stöd saknas för mat som äts utanför hemmet eller mat som levereras från offentliga kök till skolor, äldreboende, sjukhus och andra offentligt finansierade institutioner.

Peter Kullgren sa i interpellationsdebatt 2 december 2022 att ursprungsinformation på restaurang är en viktig fråga både för konsumenter och för svenska köttproducenter. I samband med regeringens initiativ till uppdatering av handlingsplan för livsmedelsstrategin poängteras målsättningar om ökad självförsörjningsgrad och minskad sårbarhet i livsmedelskedjan. Det finns inga formella hinder för Sverige att sätta egna riktlinjer om obligatorisk ursprungsinformation på restaurang och storhushåll. Regeringen har backat på förslaget om egen nationell regel gällande obligatorisk ursprungsinformation på restaurang. Motiveringen är att EU just nu utreder behovet av en revidering av livsmedelsinformationsförordningen. Detta förväntades komma redan i början av 2023, men ännu så länge inget besked från EU.

Svenska Köttföretagen vill se att aktörer som levererar måltider utanför hemmet finansierade av skattemedel går före. Detta genom att tydligt redovisa inköp på ett sätt som möjliggör uppföljning av andelen svenskt kött inom de offentliga måltiderna. Det ger också stöd till att följa upp livsmedelsstrategins mål om ökad tillväxt inom svensk livsmedelsproduktion och om minskad sårbarhet i livsmedelskedjan.

Statistikinsamling av livsmedelsinköp till offentlig sektor (SILO)

Jordbruksverket har beviljat fortsatt stöd i uppbyggnad av en helt ny databas som samlar och presenterar inköpstatistik över inköp av livsmedel till offentlig sektor. Projektet drivs av MATtanken, en verksamhet inom Jordbruksverket som på olika sätt arbetar med insatser som bidrar till hållbara offentliga måltider.

16 maj 2023 presenterades den första betaversion av databasen där 257 av 290 kommuner skickat in statistik över inköp av livsmedel 2022, vilket motsvarar uppskattningsvis 88% av Sveriges kommuners inköp. Det finns ännu så länge begränsningar, som till exempel att regionernas inköp inte ingår i dagsläget, inte heller måltider som köps på entreprenad av kommersiella aktörer.

Databasen publiceras under 2024

Under hösten fortsätter MATtanken arbetet med insamling av data och utifrån livsmedelsbranschens och de offentliga måltidernas aktörers behov skapa fördefinierade rapporter för uppföljning.

Svenska Köttföretagen följer och ser positivt på MATtankens arbete. Vi vill ge konkreta inspel till databasens uppbyggnad och rapporter baserade på den samlade inköpsstatistiken. Detta då det ger bra möjligheter för att följa utvecklingen av inköp till offentligt finansierade måltider.

Svenska Köttföretagens inspel till databasens uppbyggnad:

- Andel animaliskt protein (alla djurslag) av totala inköp till offentlig sektor (% ton och kronor)
- Lista över inköp animaliskt protein i svenska kommuner, regioner (ton och kronor)
- Sortering per djurslag (totalt offentliga måltider)
- Sortering per ursprung (fött, uppfött, slaktat, förädlad)
- Sortering per oberoende och beredda produkter (totalt offentliga måltider)
- Specifikt färs: kunna utläsa vad som är 100% kött/andel fett/andel vegetabiliskt protein.
- Andel animaliskt protein via grossist, direktupphandling, entreprenadavtal (ton och kronor)
- Ovan med sorterat per djurslag, per oberoende/beredda produkter, ursprung
- Andel ekologisk/KRAV av animaliskt protein (ton och kronor)
- Ovan med sorterat per djurslag, per oberoende/beredda produkter, ursprung
- Fördelning animaliskt protein per typ av offentlig verksamhet (skola, äldreomsorg, kriminalvård etc)

Vid frågor kontakta:

Ulrika Åkesson, ulrika.akesson@kottforetagen.se
Svenska Köttföretagen, AO Bransch